

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın *Adalet Bakanı Yılmaz TUNÇ* tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim
18.12.2025

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Uzun süredir ceza infaz kurumlarında yaşanan hak ihlalleri. "idari uygulama", "güvenlik tedbiri" ya da "kurum içi düzenleme" gibi kavramlarla örtülebilecek bir eşikte durmamaktadır. Bugün gelinen aşamada, özellikle idare ve gözlem kurulları eliyle yürütülen "pişmanlık" dayatmaları, mahpusların kişilik haklarını hedef alan, "damgalayıcı" ve sistematik bir hukuksuzluk düzenine dönüşmüştür.

Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevi ile İzmir Şakran Cezaevi'nde siyasi mahpuslara zorla taşıtılan ve üzerinde "İtirafçı Sol Terör Örgütü" ibaresi bulunan kimlik kartları, bu uygulamaların vardığı son aşamayı göstermektedir. Bu tür bir uygulama ne güvenlik gerekçesiyle açıklanabilir ne de cezaevi düzeni kapsamında değerlendirilebilir. Zira söz konusu kimlikler, mahpusları "etiketlemeyi", aşağılamayı ve iradelerini kırmayı amaçlayan bir nitelik taşımaktadır.

Tarafımızca bizzat Ereğli Cezaevi idaresiyle yapılan görüşmede, bu uygulamanın "son güvenlik standartları" kapsamında gerçekleştirildiği ifade edilmiştir. Daha vahimi ise cezaevi idaresinin, kendi personelinin mahkeme kararlarına, yargılama sürecindeki ifadelerine ve alınan cezalara bakarak; örneğin yargılama şamasında "pişmanlıktan yararlanma" gibi durumlara bakarak söz konusu kimlik kartlarının düzenlendiğini ifade etmesidir.

Ayrıca İdare, bu kimliklerin yalnızca cezaevi içinde kullanıldığı ve üçüncü kişilerce görülmediği yönündeki savunması ise ihlalin ağırlığını ortadan kaldırmamaktadır. Bir mahpusun üzerinde, cebinde ya da boynunda zorla taşıtılan bu ibare, tek bir kişinin görmesine gerek kalmaksızın, başlı başına ağır bir kişilik ihlali yaratmaktadır. Bu uygulama, insan onuruna

yönelik açık bir saldırı olup işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında değerlendirilmesi gereken bir nitelik taşımaktadır.

Ereğli Cezaevi'nde siyasi mahpuslar bu dayatmayı kabul etmeyerek telefon görüşmelerine çıkmama, açık görüşlere katılmama ve kargo almama yönünde protesto kararı almıştır. Bu tutum, bir "disiplin sorunu" değil, onur ve kişilik savunusudur. Buna rağmen cezaevi idaresi, bu protestolara disiplin soruşturmaları ve disiplin cezalarıyla karşılık vermiştir. Böylece mahpuslara yönelik katmanlı ve çoklu bir cezalandırma mekanizması işletilmiştir.

Söz konusu disiplin cezaları sadece geçici hak kayıplarına yol açmamakta; aynı zamanda iyi hal değerlendirmelerini ortadan kaldırarak infazın uzatılmasının, yakılmasının ve ağırlaştırılmasının altyapısını oluşturmaktadır.

Bu nedenle, söz konusu uygulamaların hukuki dayanağının açıklığa kavuşturulması, sorumluların tespiti ve ceza infaz sisteminde giderek derinleşen bu hukuksuzluğun görünür kılınması zorunlu hale gelmiştir.

Bu bağlamda;

1. Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevi ve İzmir Şakran Cezaevi'nde mahpuslara zorla taşıtılan, üzerinde "İtirafçı Sol Terör Örgütü" ibaresi bulunan kimlik kartları hangi mevzuata dayanmaktadır?
2. Bakanlığınız tarafından "son güvenlik standardı" olarak ifade edilen bu uygulama hangi tarihli, hangi genelge, yönetmelik ya da talimatla cezaevlerine gönderilmiştir?
3. Cezaevi idarelerinin, mahpusların savunmalarını, yargılama sürecindeki beyanlarını ve mahkeme kararlarını esas alarak "pişmanlıktan yararlanma" gibi değerlendirmeler yapması hangi yasal yetkiye dayanmaktadır?
4. Cezaevi personeline, mahpusların yargısal süreçlerini sınıflandırma ve hukuki nitelendirme yapma yetkisini veren bir düzenleme bulunmakta mıdır?
5. Konya Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevinde söz konusu kimlik uygulamasını kabul etmeyen mahpuslar hakkında kaç disiplin soruşturması açılmış, kaçına disiplin cezası verilmiştir?
6. Bu disiplin cezaları nedeniyle iyi hâl değerlendirmesi olumsuz etkilenen ve infazı uzatılan veya 3713 sayılı Kanununun 17/2 maddesi kapsamında infazı yakılan mahpus sayısı kaçtır?

7. Ereğli Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nde sosyal, kültürel ve sportif faaliyetlerin disiplin tehdidiyle engellendiği iddiaları doğru mudur? Bu uygulamalar hangi gerekçeyle sürdürülmektedir?
8. İnsan onurunu zedeleyen, "damgalayıcı" ve itirafçılığa zorlayıcı nitelik taşıyan bu uygulamalar hakkında Bakanlığımızca başlatılmış bir inceleme veya soruşturma bulunmakta mıdır?
9. Ceza infaz kurumlarında yargı yetkisini aşan bu tür uygulamaların sonlandırılması ve sorumlular hakkında işlem yapılması yönünde Bakanlığımızın atmayı planladığı somut adımlar nelerdir?